

Bolyki János laudációja

Főtiszteletű Doktori Tanács!
Főtiszteletű Egyetemi Közgyűlés!

Tisztelettel terjesztem elő dr. Bolyki János emeritus professzor úr laudációját a *doctor honoris causa* tiszteletbeli cím odaítélése alkalmából. Teszem ezt azal a hálás érzülettel, amelyet nemcsak mint szakmabeli újszövetségi professzor és munkatárs érzek dr. Bolyki János iránt, hanem mint református ember is, aki sok más kollégával és református egyházzal együtt magasan értékeli dr. Bolyki János tudását, munkásságát és református egyházunk javára kifejtett sokévi, máig tartó, gazdagon gyümölcsöző fáradozását.

Előterjesztésemet olyan tényleges adatokkal támaszthatom alá, amelyek széleskörűen igazolják tisztelt újszövetségi professzorunk „rátermettségét” a javasolt tiszteletbeli címre.

Dr. Bolyki János 1931-ben született. Egyetemi tanulmányait a budapesti Teológiai Akadémián végezte 1950 és 1954 között. A segédlelkészi éveket Gyöngyösön, Sárbogárdon és Budapesten töltötte, majd lelkészi éveit Etyeken (1962–1970) és Szentendrén (1970–1982). 1956-ban házasságot kötött Dániel Gabriellával: boldog házasságának gyümölcse két fiúgyermek: János és László.

Teológiai doktorátust 1978-ban szerzett. Mint professzor 1982-től 1996. végéig a Budapesti Református Teológián, s annak jogutódján, a Károli Egyetem Hittudományi Karán működött, ahol az

Újszövetségi Tanszékét vezette. Itt 1998-ban mint nagyra becsült egyetemi tanárt emeritus professzornak választották. Kimagasló munkássága elismeréseképpen a Kolozsvári Teológia 1995-ben, a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kara 2004-ben tiszteletbeli doktorává fogadta. 2004-ben a Magyar Tudományos Akadémián nagydoktori címet szerzett. Magyarországi egyetemeken, Szlovákiában,

de Európában és Amerikában is működött vendégtanárként, és számtalan vendégelőadást tartott. Tagja volt több rangos tudományos társaságnak és tanácsnak, mint amilyen pl. Studiorum Novi Testamenti Societas, Kommission für Forschung der Apokryphen Literatur, Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság stb.

Dr. Bolyki János professzor igen jelentős református teológus. Kezdetben figyelmét a szinoptikus evangéliumok és apokrif iratok felé fordította, amiről több tanulmányt tett közzé. Magyar teológiai folyóiratokban és gyűjteményes kötetekben 1955 óta mintegy ötven ókortudományi tárgyú cikkét és tanulmányát közölték (az Újszövetség, ill. a görög nyelvű, kánonon kívüli bibliai irodalom tematikájából). Mintegy tíz tanulmánya jelent meg külföldön is, amelyek közül említésre méltó a *Jesu Tischgemeinschaften* a rangos Mohr Siebeck kiadónál (Tübingen 1998).

A kilencvenes évek közepétől teljes mértékben a jánosi iratok felé fordult, elhatározta, hogy ha az élet Ura kegyelmes lesz hozzá, trilógiát ír, úgymint János evangéliumának, a leveleknek és az Apokalipszisnek a kommentárját. Három traktátusa és hat terjedelmesebb könyve jelent meg, köztük az „*Igaz tanúvallomás*” (2001) című, János evangéliumához írt kommentárja, valamint a János leveleinek magyarázata (*A tanúvallomás folytatódik*, 2008), ill. *Görög drámák és János evangéliuma* (2004). Jelentős *József és Aszenat* című tanulmánya is, fordítással (2000). Az *Apokalipszishez* készített kommentár még folyamatban van. Etikai és hermeneutikai tanulmányai is jelentősek a magyar újszövetségi irodalomban, amivel mélyrehatóan továbbfejlesztette a kálvini hermeneutikai írásmagyarázatot, felhasználva a gazdag hellenista kultúrvilág irodalmi értékeit. Ilyen értelemben növelte diákjainak ismeretét és vonzotta őket az újszövetségi tudományok művelésére. Közülük számosan doktoráltak, néhányan habilitáltak vagy társai lettek a kutatásban vagy az újszövetségi tudományok művelésében, ami-

ben dr. Bolyki János professzor meghatározó személyiséggé vált ma sokunk számára. Hatása érezhető református egyházunkban és intézeteiben, de főleg könyveiben és írásaiban.

Nem véletlen tehát, hogy kitüntették a Magyar Köztársaság polgári fokozatú Tiszti Keresztjével, valamint „Károli Gáspár-díj”-jal is. A Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány „Pázmány Péter-díj”-ban részesítette, s a Magyar Református Egyház tudományos testületétől, a Doktorok Kollégiumától „aranygyűrűs teológiai doktor” oklevelet és a testület címerével ékesített aranygyűrűt kapott. Az Ókortudományi Társaság Ábel Jenő-emlékéremmel tüntette ki 2008-ban.

Mindez arra vall, hogy dr. Bolyki János hitével, gondolataival, tudományával és nevelésével igen sokat tett mind az újszövetségi teológiai tudományok, mind református egyházi életünk gyarapodásáért. Ezért méltónak tarthatjuk elismerésünk és tiszteletünk jeléül egyetemünkön kitüntetni őt a *doctor honoris causa* tiszteletbeli címmel, amit nagy tisztelettel és szeretettel terjesztek elő.

Peres Imre